

KONWENCJA SZTOKHOLMSKA W SPRAWIE TRWAŁYCH ZANIECZYSZCZEŃ ORGANICZNYCH

Strony niniejszej konwencji,

Uznając, że trwałe zanieczyszczenia organiczne posiadają właściwości toksyczne, są odporne na degradację, podlegają biokumulacji i są przenoszone za pośrednictwem powietrza, wody i gatunków wędrownych przez granice międzynarodowe oraz są deponowane daleko od miejsc ich uwolnienia, gdzie następnie akumulują się w ekosystemach lądowych i wodnych,

Świadome istnienia problemów zdrowotnych, zwłaszcza w krajach rozwijających się, które wynikają z lokalnej ekspozycji na trwałe zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza ich oddziaływania na kobiety, a za ich pośrednictwem na przyszłe pokolenia,

Stwierdzając także, iż znacząco zagrożone są szczególnie ekosystemy arktyczne i zamieszkujące w nich grupy ludności tubylczej na skutek biomagnifikacji trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz że zanieczyszczenie tradycyjnie spożywanych przez nie rodzajów żywności stanowi problem zdrowia społecznego,

Świadome potrzeby działań w skali globalnej w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Uwzględniając decyzję Rady Zarządzającej Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych nr 19/13C z dnia 7 lutego 1997 roku w sprawie podjęcia działań międzynarodowych na rzecz ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska poprzez przedsięwzięcia, które zmniejszają i/lub eliminują emisję oraz zrzuty trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Odwołując się do stosownych postanowień odnośnych konwencji międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska, zwłaszcza Konwencji rotterdamskiej w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami oraz Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym umów regionalnych, opracowanych na podstawie postanowień jej artykułu 11,

Odwołując się również do stosownych postanowień Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju oraz Agendy 21,

Przyznając, że zapobiegliwość wszystkich stron wynika z zasady przeczności oraz że zasadę tę ujęto w niniejszej konwencji,

Uznając, że niniejsza konwencja i inne porozumienia międzynarodowe w dziedzinie handlu i środowiska wspierają się nawzajem,

Potwierdzając, że państwa posiadają, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i zasadami prawa międzynarodowego, suwerenne prawo do wykorzystywania swoich własnych zasobów zgodnie z własną polityką ochrony środowiska i rozwoju oraz ponoszą odpowiedzialność za niedopuszczenie, aby działalność prowadzona w zakresie ich jurysdykcji lub kontroli powodowała szkody w środowisku innych państw lub na obszarach leżących poza granicami jurysdykcji krajowej,

Uwzględniając uwarunkowania i indywidualne wymagania krajów rozwijających się, zwłaszcza najsłabiej rozwiniętych spośród nich, i krajów dokonujących transformacji gospodarki, a szczególnie potrzebę wzmocnienia ich krajowych zdolności do gospodarowania substancjami chemicznymi, w tym

poprzez transfer technologii, zapewnienie pomocy finansowej i technicznej oraz promocję współpracy pomiędzy stronami,

W pełni uwzględniając Program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju małych rozwijających się państw wyspiarskich, przyjęty na Barbados w dniu 6 maja 1994 roku,

Odnotowując odpowiednie możliwości krajów rozwiniętych i rozwijających się oraz wspólną, lecz zróżnicowaną odpowiedzialność państw, określoną w zasadzie 7 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju,

Uznając istotny wkład, jaki może wnieść sektor prywatny i organizacje pozarządowe w osiągnięciu zmniejszenia i/lub wyeliminowania emisji oraz zrzutów trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Podkreślając znaczenie przyjęcia przez producentów trwałych zanieczyszczeń organicznych odpowiedzialności za ograniczenie negatywnych oddziaływań powodowanych przez ich produkty i za przekazywanie użytkownikom, rządów i społeczeństwu informacji o niebezpiecznych właściwościach tych substancji chemicznych,

Świadome potrzeby podjęcia działań na rzecz zapobiegania negatywnym oddziaływaniom trwałych zanieczyszczeń organicznych we wszystkich fazach ich cyklu życia,

Potwierdzając zasadę 16 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, głoszącą, iż władze krajowe powinny podjąć starania zmierzające do promocji internalizacji kosztów na rzecz środowiska i stosowania instrumentów ekonomicznych, biorąc pod uwagę podejście, że z zasady zanieczyszczający powinien ponosić koszty zanieczyszczenia, w stosowny sposób uwzględniając interes społeczny i nie powodując zakłóceń w handlu i inwestycjach międzynarodowych,

Zachęcając strony, które nie posiadają systemów regulowania i oceny, odnoszących się do pestycydów i przemysłowych substancji chemicznych, do opracowania takich systemów,

Uznając znaczenie opracowania i stosowania bezpiecznych dla środowiska zastępczych procesów i substancji chemicznych,

Zdecydowane chronić zdrowie ludzkie i środowisko przed szkodliwym oddziaływaniem trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Cel

Mając na względzie podejście oparte na przezorności, określone w zasadzie 15 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, celem niniejszej konwencji jest ochrona ludzkiego zdrowia i środowiska przed trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszej konwencji:

a) „strona” oznacza państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która zgodziła się przestrzegać postanowień niniejszej konwencji i wobec której obowiązuje konwencja;

b) „regionalna organizacja integracji gospodarczej” oznacza organizację utworzoną przez suwerenne państwa danego regionu, której państwa członkowskie przekazały uprawnienia w sprawach objętych niniejszą konwencją i która została w stosowny sposób upoważniona, zgodnie z jej wewnętrznymi procedurami, do podpisania, ratyfikowania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji;

c) „strony obecne i głosujące” oznacza strony obecne i głosujące za lub przeciw.

Artykuł 3

Działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację uwolnień z zamierzonej produkcji i stosowania

1. Każda ze stron:

a) zabroni i/lub podejmie prawne i administracyjne działania potrzebne w celu eliminacji:

(i) produkcji i stosowania substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, będących przedmiotem postanowień tego załącznika, oraz

(ii) importu i eksportu substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustępie 2, oraz

b) ograniczy produkcję i stosowanie substancji chemicznych wymienionych w załączniku B; zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

2. Każda ze stron podejmie działania zapewniające, że:

a) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A lub załączniku B będzie importowana wyłącznie w celu:

(i) bezpiecznego dla środowiska jej usuwania zgodnie z postanowieniami artykułu 6 ustęp 1 litera d, lub

(ii) użytkowania lub stosowania w celu, na który danej stronie zezwalają postanowienia załącznika A lub załącznika B,

b) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A, wobec której obowiązuje jakiekolwiek szczególne wyłączenie odnoszące się do produkcji lub użytkowania, lub substancja chemiczna wymieniona w załączniku B, wobec której dopuszcza się jakiekolwiek szczególne wyłączenie lub dopuszczalny cel w zakresie produkcji albo użytkowania, biorąc pod uwagę wszelkie stosowne postanowienia obowiązujących międzynarodowych instrumentów dotyczących procedury zgody po uprzednim poinformowaniu, będzie eksportowana wyłącznie:

(i) w celu bezpiecznego dla środowiska usunięcia jej, zgodnie z postanowieniami artykułu 6 ustęp 1 litera d,

- (ii) do strony, której na użytkowanie tej substancji chemicznej zezwalają postanowienia załącznika A lub załącznika B, lub
- (iii) do państwa, niebędącego stroną niniejszej konwencji, które dostarczyło roczne świadectwo stronie dokonującej eksportu. Takie świadectwo określać ma zamierzony sposób użytkowania substancji chemicznej i zawierać oświadczenie, stwierdzające, że w odniesieniu do tej substancji chemicznej strona dokonująca importu zobowiązuje się do:
  - a) ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska poprzez podjęcie niezbędnych działań w celu ograniczenia do minimum lub zapobiegania uwolnieniom,
  - b) przestrzegania postanowień zawartych w artykule 6 ustęp 1, oraz
  - c) przestrzegania, tam gdzie to stosowne, postanowień ustępu 2 części II załącznika B.

Świadectwo ma także zawierać wszelką stosowną dokumentację pomocniczą, taką jak: przepisy prawa, instrumenty regulacyjne albo wytyczne administracyjne lub polityczne. Państwo dokonujące eksportu przekazuje świadectwo Sekretariatowi w ciągu sześćdziesięciu dni od jego otrzymania.

c) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A, wobec której nie obowiązują już żadne szczególne wyłączenia odnoszące się do produkcji lub użytkowania przez którąkolwiek stronę, nie będzie eksportowana z wyjątkiem eksportu w celu bezpiecznego dla środowiska usunięcia jej, zgodnie z postanowieniami artykułu 6 ustęp 1 litera d;

d) dla celów niniejszego ustępu, termin „państwo niebędące stroną niniejszej konwencji” obejmuje, w odniesieniu do danej substancji chemicznej, państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która nie zgodziła się na to, aby obowiązywały ją postanowienia konwencji odnoszące się do tejże substancji chemicznej.

3. Każda ze stron posiadająca jeden lub więcej systemów regulacji i oceny w zakresie nowych pestycydów lub nowych przemysłowych substancji chemicznych podejmie działania regulacyjne w celu zapobiegania produkcji i stosowania nowych pestycydów lub nowych przemysłowych substancji chemicznych, które, przy rozważeniu kryteriów zawartych w załączniku D ust. 1, wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych.

4. Każda ze stron posiadająca jeden lub więcej systemów regulacji i oceny w zakresie pestycydów lub przemysłowych substancji chemicznych uwzględni, tam gdzie to stosowne, podczas dokonywania ocen aktualnie stosowanych pestycydów lub przemysłowych substancji chemicznych w ramach tych systemów, kryteria określone w załączniku D ustęp 1.

5. Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, postanowienia ustępów 1 i 2 nie mają zastosowania do takich ilości substancji chemicznej, które mają być użytkowane w badaniach na skalę laboratoryjną lub jako wzorce.

6. Każda ze stron, korzystająca ze szczególnego wyłączenia zgodnie z załącznikiem A albo szczególnego wyłączenia lub dopuszczalnego celu zgodnie z załącznikiem B, podejmie stosowne działania, aby zapewnić, że wszelka produkcja lub stosowanie w ramach takiego wyłączenia lub celu będzie dokonywane w sposób zapobiegający lub ograniczający do minimum narażenie ludzi na działanie danej

substancji i jej uwolnienie do środowiska. W przypadkach wyłączeń z użytkowania lub stosowania w dopuszczalnych celach, które dotyczą zamierzonych uwolnień do środowiska w warunkach normalnego użytkowania, takie uwolnienia będą ograniczane do niezbędnego minimum, biorąc pod uwagę wszelkie stosowane w tym zakresie normy i wytyczne.

Artykuł 4

Rejestr szczególnych wyłączeń

1. Niniejszym ustanawia się rejestr w celu zidentyfikowania stron dysponujących szczególnymi wyłączeniami wymienionymi w załączniku A lub załączniku B. Rejestr nie identyfikuje stron wykorzystujących postanowienia załącznika A lub załącznika B, z których mogą korzystać wszystkie strony. Rejestr będzie prowadzony przez Sekretariat i będzie dostępny dla społeczeństwa.
2. Rejestr będzie zawierał:
  - a) wykaz rodzajów szczególnych wyłączeń wynikających z załącznika A i załącznika B;
  - b) wykaz stron dysponujących szczególnym wyłączeniem zgodnie z załącznikiem A lub załącznikiem B, oraz
  - c) wykaz terminów wygaśnięcia każdego zarejestrowanego szczególnego wyłączenia.
3. Każde państwo, stając się stroną, może zarejestrować jeden lub więcej rodzajów szczególnych wyłączeń wymienionych w załączniku A lub załączniku B, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie.
4. Jeżeli strona nie wskaże innego wcześniejszego terminu do rejestru lub nie zostanie on przedłużony na podstawie ustępu 7, wszystkie rejestracje szczególnych wyłączeń wygasają z upływem pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do danej substancji chemicznej.
5. Podczas swojej pierwszej sesji Konferencja Stron podejmie decyzję w sprawie trybu dokonywania przeglądu zgłoszeń do rejestru.
6. Przed dokonaniem przeglądu zgłoszenia do rejestru, strona, której to dotyczy, przedłoży Sekretariatowi raport uzasadniający swoją dalszą potrzebę rejestracji tego wyłączenia. Raport zostanie rozesłany przez Sekretariat do wszystkich stron. Przegląd rejestracji zostanie dokonany na podstawie wszelkich dostępnych informacji. Następnie, Konferencja Stron może wydać takie zalecenia danej stronie, jakie uważa za stosowne.
7. Na prośbę danej strony, Konferencja Stron może podjąć decyzję o przedłużeniu terminu wygaśnięcia szczególnego wyłączenia na okres do pięciu lat. Podejmując tę decyzję, Konferencja Stron weźmie należycie pod uwagę szczególne uwarunkowania stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki.
8. W każdym czasie strona może wycofać zgłoszenie do rejestru dotyczące szczególnego wyłączenia, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie. Wycofanie zacznie obowiązywać w terminie podanym w powiadomieniu.
9. Gdy nie będzie już żadnych stron zarejestrowanych dla danego rodzaju szczególnego wyłączenia, nie można będzie zgłaszać żadnych nowych rejestracji dla tego rodzaju wyłączenia.

Artykuł 5

Działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację uwolnień z niezamierzonej produkcji

Każda ze stron podejmie jako minimum następujące działania na rzecz zmniejszania całkowitych uwolnień ze źródeł antropogenicznych wszystkich substancji chemicznych wymienionych w załączniku C w celu ich ciągłej minimalizacji oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ostatecznego ich wyeliminowania:

a) w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do niej, opracuje plan działania lub, tam gdzie to stosowne, regionalny lub subregionalny plan działania, a następnie wdroży go jako część swojego planu wdrażania określonego w artykule 7, mającego na celu zidentyfikowanie, scharakteryzowanie i podjęcie działań wobec uwolnień substancji chemicznych wymienionych w załączniku C oraz w celu umożliwienia wdrożenia postanowień wyszczególnionych w punktach od litery b do litery e. Plan działania powinien zawierać następujące elementy:

- (i) ocenę aktualnych i prognozowanych uwolnień, w tym opracowanie i prowadzenie inwentaryzacji źródeł i szacunków uwolnień, z uwzględnieniem kategorii źródeł określonych w załączniku C,
- (ii) ocenę skuteczności prawa i polityki strony odnoszących się do zarządzania takimi uwolnieniami,
- (iii) strategię na rzecz spełnienia zobowiązań zawartych w niniejszym ustępie, z uwzględnieniem ocen, o których mowa w podpunktach i oraz ii,
- (iv) działania na rzecz promocji edukacji, szkoleń i podnoszenia świadomości w zakresie tej strategii,
- (v) dokonywany, co pięć lat, przegląd tej strategii i jej dokonań w spełnianiu zobowiązań zawartych w niniejszym ustępie; takie przeglądy będą włączone do raportów przedkładanych zgodnie z artykułem 15,
- (vi) harmonogram realizacji planu działania, w tym również strategii i określonych w nich działań;

b) będzie promować podejmowanie dostępnych, wykonalnych i praktycznych działań umożliwiających szybkie osiągnięcie realnego i znaczącego zmniejszenia poziomu uwolnień lub eliminacji źródeł;

c) promuje opracowanie i, tam gdzie uzna to za konieczne, wymaga stosowania substytutów lub zmodyfikowanych materiałów, produktów i procesów w celu zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji chemicznych wymienionych w załączniku C, biorąc pod uwagę ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczania uwolnień, zawarte w załączniku C, oraz wytyczne, które zostaną przyjęte decyzją Konferencji Stron;

d) promuje i, zgodnie z harmonogramem realizacji przyjętego planu działania, wymaga stosowania najlepszych dostępnych technik dla nowych źródeł należących do kategorii źródeł, które, jak ustaliła strona, uzasadniają przyjęcie takich działań w jej planie działania, przy czym w pierwszej kolejności szczególną uwagę zwróci się na kategorie źródeł określone w części II załącznika C. W każdym przypadku, wymóg

stosowania najlepszych dostępnych technik dla nowych źródeł w kategoriach wymienionych w części II tego załącznika będzie wprowadzany tak szybko, jak to praktycznie możliwe, lecz nie później niż w ciągu czterech lat od wejścia w życie konwencji w stosunku do danej strony. W odniesieniu do określonych kategorii źródeł strony będą promować stosowanie najlepszych praktyk ochrony środowiska. Stosując najlepsze dostępne techniki i najlepsze praktyki ochrony środowiska, strony powinny wziąć pod uwagę ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczania uwolnień, zawarte w tym załączniku, oraz wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, które zostaną przyjęte decyzją Konferencji Stron;

e) promuje, zgodnie z przyjętym swoim planem działania, stosowanie najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska:

- (i) dla istniejących źródeł należących do kategorii źródeł wymienionych w części II załącznika C i należących do kategorii źródeł takich, jak wymienione w części III tego załącznika, oraz
- (ii) dla nowych źródeł należących do kategorii źródeł takich, jak wymienione w części III załącznika C, wobec których strona nie zastosowała postanowień litery d.

Przy stosowaniu najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, strony powinny wziąć pod uwagę ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczania uwolnień, zawarte w załączniku C, oraz wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, które zostaną przyjęte decyzją Konferencji Stron;

f) dla celów niniejszego ustępu i załącznika C:

- (i) „najlepsze dostępne techniki” oznaczają najbardziej efektywne i zaawansowane poziomy rozwoju działalności i metod jej prowadzenia, określający praktyczną przydatność danych technik do zapewnienia podstaw do ograniczania uwolnień, mających na celu zapobieganie i, gdy nie jest to możliwe w praktyce, ogólne zmniejszenie uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I załącznika C i ich oddziaływań na środowisko jako całości. Przy czym:
- (ii) „techniki” obejmują zarówno zastosowane technologie, jak i sposób zaprojektowania instalacji, ich budowy, utrzymania, eksploatacji i wycofania z eksploatacji,
- (iii) „dostępne” techniki oznacza techniki dostępne dla operatora oraz opracowane w skali umożliwiającej ich wprowadzenie w danym sektorze przemysłu, w warunkach uzasadnionych ekonomicznie i technicznie, z uwzględnieniem kosztów i korzyści, oraz
- (iv) „najlepsze” oznacza najskuteczniejsze w osiągnięciu wysokiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości,
- (v) „najlepsze praktyki ochrony środowiska” oznacza zastosowanie najbardziej odpowiedniej kombinacji działań i strategii na rzecz ochrony środowiska,
- (vi) „nowe źródło” oznacza każde źródło, którego budowa albo istotna modyfikacja rozpoczęła się co najmniej rok od daty:

- a) wejścia w życie niniejszej konwencji wobec danej strony, lub
- b) wejścia w życie wobec danej strony poprawki do załącznika C, w przypadku gdy dane źródło staje się przedmiotem postanowień niniejszej konwencji jedynie na mocy tejże poprawki;

g) strona może zastosować dopuszczalne wartości uwolnień lub normy techniczne, aby spełnić swoje zobowiązania w zakresie najlepszych dostępnych technik, o których mowa w niniejszym ustępie.

Artykuł 6

Działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację uwolnień ze zmagazynowanych zapasów i z odpadów

1. W celu zapewnienia, że zmagazynowanymi zapasami składającymi się lub zawierającymi substancje wymienione w załączniku A lub załączniku B, oraz odpadami, w tym produktami i artykułami wówczas, gdy staną się odpadami, składającymi się z substancji wymienionych w załączniku A, B lub C, zawierającymi je lub nimi zanieczyszczonymi gospodaruje się w sposób chroniący zdrowie ludzkie i środowisko, każda ze stron:

a) opracuje stosowne strategie identyfikowania:

- (i) zmagazynowanych zapasów składających się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B, albo je zawierających, oraz
- (ii) produktów i artykułów będących w użytkowaniu oraz odpadów składających się z substancji wymienionej w załączniku A, B lub C, zawierających ją lub nią zanieczyszczonych;

b) zidentyfikuje, w praktycznie możliwym zakresie, na podstawie strategii, o których mowa w literze a, zmagazynowane zapasy składające się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B lub je zawierające;

c) zagospodaruje zmagazynowane zapasy, odpowiednio, w sposób bezpieczny, skuteczny i przyjazny dla środowiska. Zmagazynowane zapasy substancji wymienionych zarówno w załączniku A, jak i załączniku B, których nie wolno już dłużej stosować, na podstawie jakiegokolwiek szczególnego wyłączenia określonego w załączniku A lub jakiegokolwiek szczególnego wyłączenia lub dopuszczalnego celu określonego w załączniku B, z wyjątkiem zmagazynowanych zapasów, które wolno eksportować na mocy artykułu 3 ust. 2, będzie się uważać za odpady i będzie nimi gospodarować zgodnie z postanowieniami litery d;

d) podejmie odpowiednie działania w celu zapewnienia, aby z tymi odpadami, w tym również produktami i artykułami wówczas, gdy staną się odpadami:

- (i) obchodzono się, gromadzono, transportowano oraz magazynowano w sposób przyjazny dla środowiska,
- (ii) usuwano je w taki sposób, aby zawarte w nich trwałe zanieczyszczenia organiczne zostały zniszczone lub nieodwracalnie przekształcone w substancje, które nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych lub zostały usunięte w inny sposób przyjazny dla środowiska, jeżeli zniszczenie lub nieodwracalne

przekształcenie nie stanowi preferowanego rozwiązania ze względów ochrony środowiska, lub w odpady o niskiej zawartości trwałych zanieczyszczeń organicznych, biorąc pod uwagę międzynarodowe zasady, standardy i wytyczne, w tym również te, które mogą zostać opracowane na podstawie ustępu 2 oraz stosowne globalne i regionalne zasady obowiązujące w gospodarce odpadami niebezpiecznymi,

- (iii) nie zezwolono na poddawanie ich operacjom usuwania mogącym prowadzić do odzysku, recyklingu, odtworzenia, bezpośredniego ponownego wykorzystania lub do zastępczego stosowania trwałych zanieczyszczeń organicznych, oraz
- (iv) nie były one przewożone przez granice międzynarodowe bez uwzględnienia odnośnych międzynarodowych zasad, standardów i wytycznych;

e) podjęcie wysiłki mające na celu opracowanie odpowiednich strategii identyfikowania miejsc zanieczyszczonych substancjami chemicznymi wymienionymi w załączniku A, B lub C; jeżeli remediacja tych miejsc zostanie podjęta, należy ją przeprowadzić w sposób przyjazny dla środowiska.

2. Konferencja Stron będzie ściśle współpracować z właściwymi organami Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, między innymi w celu:

a) ustanowienia niezbędnych poziomów zniszczenia i nieodwracalnego przekształcenia, wykluczających występowanie właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych określonych w załączniku D ust. 1;

b) ustalenia, które metody stanowią ich zdaniem przyjazny dla środowiska sposób usuwania, o którym mowa powyżej, oraz

c) prowadzenia prac zmierzających do ustalenia, kiedy to stosowne, poziomów stężeń substancji chemicznych wymienionych w załącznikach A, B i C, w celu zdefiniowania niskiej zawartości trwałych zanieczyszczeń organicznych, do której odnosi się ustęp 1 litera d podpunkt ii.

Artykuł 7

Plany wdrażania

1. Każda ze stron:

a) opracuje plan wdrażania swoich zobowiązań wynikających z postanowień niniejszej konwencji i podjęcie wysiłki w celu jego realizacji;

b) przekaze Konferencji Stron swój plan wdrażania w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji, oraz

c) będzie dokonywać, odpowiednio, okresowego przeglądu i aktualizacji swojego planu wdrażania w sposób, który zostanie określony decyzją Konferencji Stron.

2. W celu ułatwienia opracowania, wdrożenia i aktualizacji swoich planów wdrażania, strony będą, tam gdzie to stosowne, współpracować bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji globalnych, regionalnych i subregionalnych oraz będą konsultować się z krajowymi zainteresowanymi stronami, w tym również grupami zrzeszającymi kobiety i grupami działającymi na rzecz zdrowia dzieci.

3. Strony podejmą wysiłki zmierzające do wykorzystania oraz, tam gdzie to konieczne, do ustanowienia środków w celu zintegrowania krajowych planów wdrażania dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych ze swoimi strategiami zrównoważonego rozwoju, tam gdzie to stosowne.

Artykuł 8

Umieszczanie substancji w wykazach w załącznikach A, B i C

1. Strona może przedłożyć Sekretariatowi wniosek o umieszczenie substancji w wykazie w załącznikach A, B i/lub C. Wniosek ten będzie zawierać informacje określone w załączniku D. Przy opracowywaniu wniosku, stronie mogą pomagać inne strony i/lub Sekretariat.

2. Sekretariat sprawdzi, czy wniosek zawiera informacje określone w załączniku D. W przypadku, gdy Sekretariat będzie przeświadczony, że wniosek zawiera stosowne informacje, przekaże go Komitetowi do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych.

3. Komitet zbada wniosek i zastosuje, w sposób elastyczny i przejrzysty, kryteria kwalifikacyjne określone w załączniku D, uwzględniając wszystkie dostarczone informacje w sposób zintegrowany i wyważony.

4. Jeżeli Komitet zadecyduje, że:

a) jest przeświadczony, iż zostały spełnione kryteria kwalifikacyjne, wtedy udostępni, za pośrednictwem Sekretariatu, wniosek i ocenę Komitetu wszystkim stronom i obserwatorom, z prośbą skierowaną do nich o przedłożenie informacji określonych w załączniku E lub

b) nie jest przeświadczony, iż zostały spełnione kryteria kwalifikacyjne, wtedy za pośrednictwem Sekretariatu informuje o tym wszystkie strony i obserwatorów oraz udostępni wniosek i ocenę Komitetu wszystkim stronom, a wniosek zostanie odrzucony.

5. Każda ze stron może ponownie przedłożyć Komitetowi wniosek, który został odrzucony na podstawie ustępu 4. Ponowne przedłożenie może odnosić się do wszelkich spraw będących przedmiotem zaniepokojenia strony oraz zawierać uzasadnienie dla dodatkowego rozważenia wniosku przez Komitet. Jeżeli, trzymając się tej procedury, Komitet ponownie odrzuci wniosek, strona może odwołać się od decyzji Komitetu, a sprawę rozpatrzy Konferencja Stron podczas swojej kolejnej sesji. Na podstawie kryteriów kwalifikacyjnych określonych w załączniku D oraz biorąc pod uwagę ocenę Komitetu i wszelkie dodatkowe informacje dostarczone przez którąkolwiek stronę lub obserwatora, Konferencja Stron może zadecydować o przeprowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku.

6. W przypadku, gdy Komitet zadecyduje, że kryteria kwalifikacyjne zostały spełnione, lub Konferencja Stron zadecyduje, że należy przeprowadzić dalsze postępowanie w sprawie wniosku, Komitet dokona dalszego przeglądu wniosku, biorąc pod uwagę wszelkie stosowne, dodatkowo dostarczone informacje oraz opracuje projekt profilu ryzyka, zgodnie z załącznikiem E. Za pośrednictwem Sekretariatu, udostępni projekt profilu wszystkim stronom i obserwatorom, zgromadzi ich uwagi techniczne i, biorąc te ostatnie pod uwagę, opracuje ostateczną wersję profilu ryzyka.

7. Jeżeli, na podstawie profilu ryzyka, opracowanego zgodnie z załącznikiem E, Komitet zadecyduje, że:

a) substancja chemiczna może, w wyniku jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości, doprowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na ludzkie zdrowie i/lub środowisko, takich, że uzasadnione są działania w skali globalnej, wtedy w sprawie wniosku będzie przeprowadzone postępowanie. Brak całkowitej pewności naukowej nie wstrzymuje postępowania w sprawie wniosku. Za pośrednictwem Sekretariatu, Komitet wystąpi do wszystkich stron i obserwatorów o informacje dotyczące uwarunkowań określonych w załączniku F. Następnie opracuje ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem, obejmującą analizę możliwych środków kontroli, jakie można zastosować wobec danej substancji chemicznej, zgodnie z tymże załącznikiem, lub

b) nie należy przeprowadzać postępowania w sprawie wniosku, wtedy udostępni, za pośrednictwem Sekretariatu, profil ryzyka wszystkim stronom i obserwatorom oraz odrzuci wniosek.

8. W przypadku każdego wniosku odrzuconego na podstawie ustępu 7 litera b, strona może wystąpić do Konferencji Stron o rozważenie wydania Komitetowi polecenia, aby ten zwrócił się do strony występującej z wnioskiem oraz do innych stron o dostarczenie dodatkowych informacji w okresie nieprzekraczającym jednego roku. Po tym okresie i na podstawie wszelkich otrzymanych informacji, Komitet ponownie rozpatrzy wniosek zgodnie z ustępem 6, w trybie czasowym, o którym zadecyduje Konferencja Stron. Jeżeli, trzymając się tej procedury, Komitet ponownie odrzuci wniosek, strona może odwołać się od decyzji Komitetu, a sprawę rozpatrzy Konferencja Stron na swoim następnym posiedzeniu. Na podstawie profilu ryzyka opracowanego zgodnie z załącznikiem E oraz biorąc pod uwagę ocenę Komitetu i wszelkie dodatkowe informacje dostarczone przez którąkolwiek ze stron lub obserwatorów, Konferencja Stron może zadecydować o prowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku. Jeżeli Konferencja Stron zadecyduje o prowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku, Komitet opracuje ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem.

9. W oparciu o profil ryzyka, o którym mowa w ustępie 6, oraz o ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem, o której mowa w ustępie 7 litera a lub ustępie 8, Komitet wyda zalecenie, ustalające, czy substancja ta powinna być rozpatrywana przez Konferencję Stron w celu umieszczenia jej w wykazie w załącznikach A, B i/lub C. Biorąc należyte pod uwagę zalecenia Komitetu, w tym również jakąkolwiek niepewność naukową, Konferencja Stron zadecyduje, zgodnie z zasadą przezorności, o umieszczeniu substancji chemicznej w wykazie w załącznikach A, B i/lub C oraz określi odnoszące się do niej środki kontroli.

Artykuł 9

Wymiana informacji

1. Każda ze stron umożliwi lub podejmie wymianę informacji dotyczących:

a) zmniejszenia lub eliminacji produkcji, stosowania i uwalniania trwałych zanieczyszczeń organicznych, oraz

b) zamienników trwałych zanieczyszczeń organicznych, w tym informacji dotyczących związanego z nimi ryzyka, jak również ich kosztów gospodarczych i społecznych.

2. Strony będą prowadziły wymianę informacji, o których mowa w ust. 1, bezpośrednio lub za pośrednictwem Sekretariatu.

3. Każda ze stron wyznaczy krajowy punkt kontaktowy dla potrzeb wymiany takich informacji.
4. Sekretariat będzie pełnił funkcję mechanizmu wymiany informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych, w tym informacji dostarczonych przez strony, organizacje międzyrządowe i pozarządowe.
5. Dla celów niniejszej konwencji, nie traktuje się jako niejawnych informacji dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i środowiska. Strony, które wymieniają inne informacje na mocy niniejszej konwencji, będą chronić wszelkie niejawne informacje we wzajemnie uzgodniony sposób.

Artykuł 10

Informacja publiczna, świadomość społeczna i edukacja

1. Każda ze stron, w ramach swoich możliwości, będzie promować i ułatwiać:
  - a) podnoszenie świadomości polityków i decydentów w odniesieniu do trwałych zanieczyszczeń organicznych;
  - b) przekazywanie społeczeństwu wszystkich dostępnych informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych, z uwzględnieniem postanowień artykułu 9 ustęp 5;
  - c) opracowanie i wdrażanie programów edukacyjnych i programów podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych, ich skutków zdrowotnych i środowiskowych, a także ich zamienników, przeznaczonych zwłaszcza dla kobiet, dzieci i osób o najniższym wykształceniu;
  - d) udział społeczeństwa w działaniach dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz ich skutków zdrowotnych i środowiskowych, jak również w opracowaniu właściwych rozwiązań, w tym możliwości wnoszenia przez nie wkładu na poziomie krajowym w zakresie wdrażania niniejszej konwencji;
  - e) szkolenie pracowników, naukowców, nauczycieli oraz personelu technicznego i kierowniczego;
  - f) opracowanie i wymianę materiałów edukacyjnych i służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa na poziomie krajowym i międzynarodowym, oraz
  - g) opracowanie i realizację programów edukacyjnych i szkoleniowych na poziomie krajowym i międzynarodowym.
2. Każda ze stron, w ramach swoich możliwości, zapewni dostęp społeczeństwa do informacji, o których mowa w ustępie 1 i aktualizację tych informacji.
3. Każda ze stron, w ramach swoich możliwości, będzie zachęcać użytkowników przemysłowych i zawodowych do promowania i ułatwiania udostępniania informacji, o których mowa w ustępie 1, na poziomie krajowym oraz, odpowiednio, na poziomie subregionalnym, regionalnym i globalnym.
4. Przy dostarczaniu informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych i ich zamienników, strony mogą korzystać z arkuszy danych o bezpieczeństwie, raportów, środków masowego przekazu i innych środków komunikowania się oraz mogą utworzyć ośrodki informacyjne na poziomie krajowym i regionalnym.

5. Każda ze stron pozytywnie odniesie się do tworzenia takich mechanizmów, jak rejestry uwalniania i przenoszenia zanieczyszczeń, umożliwiających gromadzenie i upowszechnianie informacji o szacunkowych ilościach substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, B lub C, jakie uwolniono lub unieszkodliwiono w ciągu roku.

Artykuł 11

Prace badawczo-rozwojowe i monitoring

1. Strony, w ramach swoich możliwości na poziomie krajowym i międzynarodowym, będą zachęcać do podejmowania i/lub podejmować stosowne prace badawczo-rozwojowe, monitoring i współpracę w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz, tam gdzie to istotne, w zakresie ich zamienników, a także w zakresie kandydujących trwałych zanieczyszczeń organicznych, z uwzględnieniem:

a) źródeł i uwolnień do środowiska;

b) występowania, poziomów i tendencji zmian poziomów u ludzi i w środowisku;

c) przenoszenia, losu i przemian w środowisku;

d) oddziaływań na zdrowie ludzkie i środowisko;

e) skutków społeczno-gospodarczych i w dziedzinie kultury;

f) zmniejszania i/lub eliminacji uwolnień oraz

g) zharmonizowanych metodyk inwentaryzacji źródeł wytwarzania i technik analitycznych służących do pomiaru uwolnień.

2. Podejmując działania wynikające z ustępu 1, strony, w ramach swoich możliwości, będą:

a) wspierać i dalej rozwijać, odpowiednio, programy, sieci i organizacje międzynarodowe, których celem jest określenie, prowadzenie, ocena i finansowanie badań, gromadzenie danych i monitoring, z uwzględnieniem potrzeby ograniczenia do minimum powielania podejmowanych wysiłków;

b) wspierać krajowe i międzynarodowe wysiłki na rzecz wzmocnienia krajowych możliwości naukowo-technicznych, zwłaszcza w krajach rozwijających się i w krajach dokonujących transformacji gospodarki, a także przyczyniać się do dostępu do danych i analiz oraz ich wymiany;

c) uwzględniać problemy i potrzeby krajów rozwijających się i krajów dokonujących transformacji gospodarki, zwłaszcza w zakresie ich zasobów finansowych i technicznych, i współpracować na rzecz poprawy ich zdolności do uczestnictwa w działaniach, o których mowa w lit. a i b;

d) podejmować badania naukowe zmierzające do zmniejszenia wpływu trwałych zanieczyszczeń organicznych na zdrowie w aspekcie rozrodczości;

e) udostępniać społeczeństwu wyniki prowadzonych prac badawczo-rozwojowych i monitoringu, o których mowa w niniejszym ustępie, we właściwym czasie i regularnie, oraz

f) zachęcać do podejmowania i/lub podejmować współpracę w zakresie przechowywania i utrzymywania informacji pochodzących z prac badawczo-rozwojowych i monitoringu.

Artykuł 12

Pomoc techniczna

1. Strony uznają, że udzielanie pomocy technicznej we właściwym czasie i w odpowiedni sposób w odpowiedzi na prośby stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki ma istotne znaczenie dla skutecznego wdrażania niniejszej konwencji.
2. Strony podejmą współpracę w celu udzielenia pomocy technicznej we właściwym czasie i w odpowiedni sposób stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki, aby pomóc im, z uwzględnieniem ich specyficznych potrzeb, w rozwoju i wzmacnianiu ich zdolności do wypełniania zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji.
3. W tym względzie, pomoc techniczna, której udzielą strony – kraje rozwinięte i inne strony, stosownie do ich możliwości, będzie obejmować odpowiednią i wzajemnie uzgodnioną pomoc techniczną w zakresie tworzenia potencjału wykonawczego, jakiego wymaga wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Dalsze zalecenia w tym względzie zapewni Konferencja Stron.
4. Strony wprowadzą, odpowiednio, rozwiązania zapewniające udzielanie pomocy technicznej i promujące transfer technologii do stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki w zakresie związanym z wypełnianiem przez nie ich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Do rozwiązań tych będą należeć regionalne lub subregionalne ośrodki odpowiedzialne za tworzenie potencjału wykonawczego i transfer technologii w ramach pomocy udzielanej stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki w zakresie związanym z wypełnianiem przez nie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Dalsze zalecenia w tym względzie zapewni Konferencja Stron.
5. W kontekście tego artykułu, podejmując działania w ramach pomocy technicznej, strony w pełni uwzględnią konkretne potrzeby i szczególną sytuację najsłabiej rozwiniętych państw i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

Artykuł 13

Środki i mechanizmy finansowe

1. Każda ze stron zobowiązuje się udzielać, zgodnie z własnymi możliwościami, wsparcia finansowego i zachęt finansowych w stosunku do działań krajowych zmierzających do osiągnięcia celu niniejszej konwencji, zgodnie ze swoimi krajowymi planami, priorytetami i programami.
2. Strony – kraje rozwinięte zapewnią nowe i dodatkowe środki finansowe umożliwiające stronom – krajom rozwijającym się oraz stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki poniesienie uzgodnionych całkowitych dodatkowych kosztów realizacji przedsięwzięć spełniających ich zobowiązania wynikające z niniejszej konwencji, zgodnie z ustaleniami przyjętymi przez stronę otrzymującą pomoc i podmiot biorący udział w mechanizmie opisanym w ustępie 6. Inne strony, dobrowolnie i zgodnie ze swoimi możliwościami, mogą również zapewnić takie środki finansowe. Należy także zachęcać do przekazywania środków finansowych z innych źródeł. Przy spełnianiu tych zobowiązań będzie brana pod uwagę potrzeba wystarczalności i przewidywalności tych środków oraz ich przepływ we właściwym czasie, jak również znaczenie podziału obciążeń między strony udzielające pomocy finansowej.
3. Strony – kraje rozwinięte oraz inne strony, zgodnie ze swoimi możliwościami i zgodnie ze swoimi krajowymi planami, priorytetami i programami, mogą zapewnić środki finansowe stronom – krajom

rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki, zaś strony – kraje rozwijające się i strony – kraje dokonujące transformacji gospodarki mogą wykorzystywać środki finansowe pomagające im we wdrażaniu niniejszej konwencji poprzez inne dwustronne, regionalne i wielostronne źródła lub kanały.

4. Stopień efektywnej realizacji przez strony – kraje rozwijające się swoich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji będzie zależał od efektywnego wypełniania przez strony – kraje rozwinięte swoich zobowiązań wynikających z konwencji w zakresie środków finansowych, pomocy technicznej i transferu technologii. W pełni zostanie wzięty pod uwagę fakt, iż zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i likwidacja ubóstwa stanowią najwyższe i nadrzędne priorytety stron – krajów rozwijających się, i należyte zostanie uwzględniona potrzeba ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska.

5. W swoich działaniach w zakresie finansowania, strony w pełni uwzględnią konkretne potrzeby i szczególną sytuację najuboższych rozwiniętych państw i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

6. Niniejszym ustanawia się mechanizm przekazywania wystarczających i trwałych środków finansowych stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki na zasadzie dotacji lub na preferencyjnych warunkach jako pomocy we wdrażaniu przez nie niniejszej konwencji. Mechanizm ten będzie funkcjonował pod nadzorem Konferencji Stron, która będzie, odpowiednio, wydawała stosowne zalecenia i rozliczała go z jego działalności w zakresie wynikającym z niniejszej konwencji. Jego prowadzenie zostanie powierzone jednemu lub więcej podmiotom, w tym istniejącym podmiotom międzynarodowym, zgodnie z decyzją podjętą w tej sprawie przez Konferencję Stron. W mechanizmie mogą także uczestniczyć inne podmioty dostarczające wielostronnej, regionalnej i dwustronnej pomocy finansowej i technicznej. Środki finansowe przekazywane na rzecz mechanizmu będą dodatkowymi wobec innych środków finansowych, o których mowa w ustępie 2, przekazywanych stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki zgodnie z tym ustępem.

7. Zgodnie z celami niniejszej konwencji i ustępem 6, Konferencja Stron, podczas swojej pierwszej sesji, przyjmie stosowne zalecenia dotyczące mechanizmu i uzgodni z podmiotem lub podmiotami uczestniczącymi w mechanizmie finansowym rozwiązania w zakresie jego wprowadzenia w życie. Zalecenia będą dotyczyły między innymi:

a) określenia priorytetów w zakresie polityki, strategii i programów oraz jasnych i szczegółowych kryteriów i wytycznych kwalifikowania do dostępu do środków finansowych i ich wykorzystania, w tym również regularnego monitorowania i oceny sposobu ich wykorzystania;

b) przedstawiania Konferencji Stron przez podmiot lub podmioty regularnych raportów dotyczących wystarczalności i trwałości finansowania działań istotnych dla wdrażania niniejszej konwencji;

c) promowania metod, mechanizmów i rozwiązań zapewniających finansowanie z wielu źródeł;

d) sposobów ustalania w przewidywalny i dający się ustalić sposób wielkości środków finansowych niezbędnych i dostępnych dla wdrażania niniejszej konwencji, biorąc pod uwagę fakt, iż wycofywanie trwałych zanieczyszczeń organicznych może wymagać trwałego finansowania oraz warunków, zgodnie z którymi wielkość takich środków będzie przedmiotem okresowego przeglądu oraz

e) sposobów udzielania zainteresowanym stronom pomocy wraz z oceną potrzeb oraz informacjami o dostępnych źródłach i zasadach finansowania, aby umożliwić ich skoordynowanie.

8. Nie później niż na swojej drugiej sesji, a następnie regularnie, Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu efektywności mechanizmu, ustanowionego na mocy niniejszego artykułu, jego zdolności do dostosowania się do zmieniających się potrzeb stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki, kryteriów i zaleceń, o których mowa w ustępie 7, poziomu finansowania, jak również sprawności podmiotów instytucjonalnych, którym powierzono zarządzanie mechanizmem finansowym. W razie konieczności, na podstawie przeglądu, podejmie ona odpowiednie działania zmierzające do poprawy efektywności mechanizmu, między innymi, rekomendując i zalecając podjęcie kroków zapewniających wystarczające i trwałe środki finansowe na spełnienie potrzeb stron.

Artykuł 14

Przejęciowe rozwiązania finansowe

Instytucjonalna struktura Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska, prowadzona zgodnie z Dokumentem Ustanowienia Zrestrukturyzowanego Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska, będzie w trybie przejściowym stanowić główny podmiot, któremu powierzono zarządzanie mechanizmem finansowym, o którym mowa w artykule 13, w okresie między wejściem w życie niniejszej konwencji a pierwszą sesją Konferencji Stron, lub do czasu podjęcia przez Konferencję Stron decyzji o wyznaczeniu struktury instytucjonalnej, zgodnie z artykułem 13. Instytucjonalna struktura Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska powinna spełniać tę funkcję realizując działania operacyjne ściśle związane z trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi, biorąc pod uwagę możliwość potrzeby przyjęcia nowych rozwiązań w tym zakresie.

Artykuł 15

Sprawozdawczość

1. Każda ze stron składa Konferencji Stron raporty dotyczące działań, które podjęła w celu wdrażania postanowień niniejszej konwencji oraz ich skuteczności w wypełnianiu celów konwencji.
2. Każda ze stron przekaże Sekretariatowi:
  - a) dane statystyczne określające swoją całkowitą wielkość produkcji, importu i eksportu każdej z substancji chemicznych wymienionych w załączniku A i załączniku B, albo wiarygodne szacunki takich danych oraz
  - b) na ile to możliwe, wykaz państw, z których importowała każdą taką substancję oraz państw, do których eksportowała każdą taką substancję.
3. Raporty takie będą składane okresowo w terminach i w formie przyjętej decyzją Konferencji Stron podczas jej pierwszej sesji.

Artykuł 16

Ocena efektywności

1. Po raz pierwszy po upływie czterech lat od terminu wejścia w życie niniejszej konwencji, a następnie okresowo w terminach ustalonych decyzją Konferencji Stron, Konferencja Stron dokonuje oceny efektywności niniejszej konwencji.

2. Aby ułatwić dokonanie takiej oceny, podczas swojej pierwszej sesji Konferencja Stron zainicjuje wprowadzanie rozwiązań, które zapewnią jej porównywalne wyniki monitoringu występowania substancji chemicznych wymienionych w załącznikach A, B i C oraz ich regionalnego i globalnego przenoszenia w środowisku. Rozwiązania te:

a) powinny zostać wdrożone przez strony na poziomie regionalnym, tam gdzie to stosowne, zgodnie z ich możliwościami technicznymi i finansowymi, z wykorzystaniem w możliwym zakresie istniejących programów i mechanizmów monitoringu, promując harmonizację podejść;

b) mogą zostać uzupełnione, tam gdzie to niezbędne, biorąc pod uwagę zróżnicowanie regionów i ich zdolności do wdrażania działań w zakresie monitoringu oraz

c) będą obejmować raporty dla Konferencji Stron przedstawiające wyniki monitoringu na poziomie regionalnym i globalnym, składane w terminach określonych przez Konferencję Stron.

3. Ocena, o której mowa w ust. 1, będzie przeprowadzana na podstawie dostępnych informacji naukowych, środowiskowych, technicznych i ekonomicznych takich, jak:

a) raporty i inne informacje uzyskane z monitoringu, przekazywane zgodnie z ustępem 2;

b) raporty krajowe, przedkładane zgodnie z artykułem 15 oraz

c) informacje o nieprzestrzeganiu postanowień konwencji, przekazywane zgodnie z procedurami ustanowionymi na podstawie artykułu 17.

Artykuł 17

Nieprzestrzeganie

Konferencja Stron, tak szybko, jak to praktycznie możliwe, opracuje i zatwierdzi procedury i mechanizmy instytucjonalne w zakresie stwierdzania nieprzestrzegania postanowień niniejszej konwencji oraz w zakresie postępowania w odniesieniu do stron, które, jak ustalono, nie przestrzegają postanowień konwencji.

Artykuł 18

Rozstrzyganie sporów

1. Strony rozstrzygają wszelkie spory pomiędzy nimi dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji w drodze negocjacji lub innymi pokojowymi metodami według ich własnego wyboru.
2. Ratyfikując, przyjmując, zatwierdzając niniejszą konwencję lub przystępując do niej, lub w każdym późniejszym terminie, strona, która nie jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może zadeklarować w pisemnym dokumencie przedłożonym depozytariuszowi, że w odniesieniu do dowolnego sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania konwencji, uznaje jeden lub oba poniższe sposoby rozstrzygania sporów, jako obowiązujące w stosunku do każdej innej strony, przyjmującej podobne zobowiązanie:
  - a) postępowanie arbitrażowe, zgodnie z procedurą, która, tak szybko, jak to praktycznie możliwe, zostanie przyjęta przez Konferencję Stron w formie załącznika;
  - b) wniesienie sporu pod obrady Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.
3. Strona, która jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może złożyć deklarację o skutku analogicznym odnośnie postępowania arbitrażowego zgodnie z procedurą, o której mowa w ustępie 2 litera a.
4. Deklaracja złożona zgodnie z ustępem 2 lub ustępem 3 pozostanie w mocy do czasu jej wygaśnięcia zgodnie z jej warunkami, lub przez okres trzech miesięcy od złożenia u depozytariusza pisemnej noty o jej wycofaniu.
5. Wygaśnięcie deklaracji, nota o jej wycofaniu lub nowa deklaracja nie będzie miała żadnego wpływu na bieżące postępowanie przed sądem arbitrażowym lub Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości, jeżeli strony sporu nie uzgodniły inaczej.
6. Jeżeli strony sporu nie przyjęły tej samej lub żadnej procedury, o której mowa w ustępie 2, oraz jeżeli nie były zdolne rozstrzygnąć swojego sporu w ciągu dwunastu miesięcy po skierowaniu notyfikacji jednej strony do drugiej o tym, że istnieje między nimi spór, wówczas zostanie on przedstawiony komisji pojednawczej, na prośbę którejkolwiek ze stron sporu. Komisja pojednawcza wyda raport z zaleceniami. Procedury dodatkowe dotyczące komisji pojednawczej zostaną zawarte w załączniku, który będzie przyjęty przez Konferencję Stron nie później niż podczas jej drugiej sesji.

Artykuł 19

Konferencja Stron

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron.
2. Pierwsza sesja Konferencji Stron zostanie zwołana przez Dyrektora Wykonawczego Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych nie później niż w rok po wejściu w życie niniejszej konwencji. Następnie, w regularnych odstępach czasu, które zostaną określone przez Konferencję Stron, odbywać się będą jej zwykłe sesje.

3. Nadzwyczajne sesje Konferencji Stron będą odbywać się w takich terminach, jakie Konferencja Stron może uznać za konieczne, lub na pisemną prośbę którejkolwiek ze stron, pod warunkiem, że popiera ją co najmniej jedna trzecia stron.

4. Podczas swojej pierwszej sesji Konferencja Stron w drodze konsensusu uzgodni i przyjmie zasady postępowania i finansowania Konferencji Stron i jej organów pomocniczych oraz postanowienia finansowe regulujące funkcjonowanie Sekretariatu.

5. Konferencja Stron dokonuje ciągłego przeglądu i oceny wdrażania niniejszej konwencji. Wypełnia funkcje przypisane jej przez konwencję i w tym celu:

a) ustanowi, zgodnie z wymaganiami ustępu 6, takie organy pomocnicze, jakie uważa za niezbędne dla wdrożenia niniejszej konwencji;

b) współpracuje, gdy to stosowne, z właściwymi organizacjami międzynarodowymi oraz z organami międzyrządowymi i pozarządowymi oraz

c) regularnie dokonuje przeglądu wszystkich informacji udostępnionych stronom, zgodnie z artykułem 15, w tym również efektywności stosowania artykułu 3 ustęp 2 litera b podpunkt iii;

d) rozpatruje i podejmuje wszelkie działania dodatkowe, których może wymagać osiągnięcie celów niniejszej konwencji.

6. Konferencja Stron, podczas swojej pierwszej sesji, ustanowi organ pomocniczy, pod nazwą Komitet do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych, dla potrzeb sprawowania funkcji przypisanych temu Komitetowi przez niniejszą konwencję. W tym zakresie:

a) zostaną powołani przez Konferencję Stron członkowie Komitetu do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych. Skład Komitetu będzie obejmował wyznaczonych przez rządy ekspertów do spraw oceny lub gospodarowania substancjami chemicznymi. Członkowie Komitetu zostaną wyznaczeni w oparciu o równomierny rozkład geograficzny;

b) Konferencja Stron podejmie decyzje odnośnie zakresu działania, organizacji i funkcjonowania Komitetu oraz

c) Komitet dołoży wszelkich starań w celu przyjmowania swoich zaleceń w drodze konsensusu. Jeżeli wyczerpano wszelkie starania na rzecz konsensusu, lecz go nie osiągnięto, zalecenie takie zostanie ostatecznie przyjęte większością dwóch trzecich głosów członków obecnych i głosujących.

7. Podczas swojej trzeciej sesji Konferencja Stron dokona oceny potrzeby dalszego stosowania procedury, o której mowa w artykule 3 ustęp 2 litera b, łącznie z rozpatrzeniem jej efektywności.

8. Organizacja Narodów Zjednoczonych, jej specjalistyczne agencje oraz Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, jak również każde państwo niebędące stroną niniejszej konwencji mogą być reprezentowane na sesjach Konferencji Stron w charakterze obserwatorów. Do występowania w charakterze obserwatora może być także dopuszczony każdy organ lub agencja, zarówno krajowa, międzynarodowa, rządowa, jak i pozarządowa, która dysponuje kwalifikacjami w sprawach objętych niniejszą konwencją i która poinformowała Sekretariat o swoim życzeniu uczestniczenia w sesji Konferencji Stron jako obserwator, o ile co najmniej jedna trzecia stron nie wyrazi sprzeciwu. Dopuszczenie i uczestnictwo obserwatorów podlega zasadom postępowania przyjętym przez Konferencję Stron.

Artykuł 20

Sekretariat

1. Niniejszym ustanawia się Sekretariat.
2. Funkcje Sekretariatu będą następujące:
  - a) organizowanie sesji Konferencji Stron i jej organów pomocniczych oraz świadczenie im wymaganych usług;
  - b) ułatwianie zapewnienia stronom, zwłaszcza stronom – krajom rozwijającym się oraz stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki, pomocy we wdrażaniu niniejszej konwencji na ich prośbę;
  - c) zapewnienie potrzebnej koordynacji z sekretariatami innych odpowiednich organów międzynarodowych;
  - d) opracowywanie i udostępnianie stronom okresowych raportów w oparciu o informacje uzyskane na podstawie artykułu 15 oraz inne dostępne informacje;
  - e) podejmowanie, pod ogólnym kierownictwem Konferencji Stron, takich działań administracyjnych i kontraktowych, jakie mogą być wymagane w skutecznym wypełnianiu jego funkcji oraz
  - f) pełnienie innych funkcji sekretariatu wyszczególnionych w niniejszej konwencji oraz wszelkich innych funkcji, jakie może określić Konferencja Stron.
3. Funkcje Sekretariatu na rzecz niniejszej konwencji będą pełnione przez Dyrektora Wykonawczego Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych, o ile Konferencja Stron, większością trzech czwartych głosów stron obecnych i głosujących nie zadecyduje, aby funkcje Sekretariatu powierzyć innej organizacji międzynarodowej lub kilku takim organizacjom.

Artykuł 21

Poprawki do konwencji

1. Każda ze stron może proponować poprawki do niniejszej konwencji.
2. Poprawki do niniejszej konwencji będą przyjęte podczas sesji Konferencji Stron. Tekst każdej proponowanej poprawki zostanie przekazany stronom przez Sekretariat co najmniej sześć miesięcy przed sesją, na której zaproponuje się przyjęcie poprawki. Sekretariat przekaże również proponowane poprawki sygnatariuszom niniejszej konwencji oraz, do wiadomości, depozytariuszowi.
3. Strony dołożą wszelkich starań w celu osiągnięcia uzgodnienia każdej proponowanej poprawki do niniejszej konwencji w drodze konsensusu. Jeżeli wyczerpano wszelkie starania na rzecz konsensusu, lecz nie osiągnięto żadnego uzgodnienia, poprawka zostanie ostatecznie przyjęta większością trzech czwartych głosów stron obecnych i głosujących.
4. Poprawka zostanie przekazana przez depozytariusza wszystkim stronom do ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.

5. Ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie poprawki zostanie notyfikowane depozytariuszowi na piśmie. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 3 wejdzie w życie dla stron, które ją przyjęły dziewięćdziesiątego dnia po dniu złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia przez co najmniej trzy czwarte stron. Następnie, poprawka wejdzie w życie dla każdej innej strony dziewięćdziesiątego dnia po dniu złożenia przez tę stronę swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia poprawki.

Artykuł 22

Przyjęcie załączników i poprawki do nich

1. Załączniki do niniejszej konwencji stanowią jej integralną część i, jeżeli wyraźnie nie stanowi ona inaczej, odniesienie do niniejszej konwencji jest równoznaczne z odniesieniem do każdego z jej załączników.

2. Wszelkie dodatkowe załączniki będą ograniczać się do spraw proceduralnych, naukowych, technicznych lub administracyjnych.

3. Do propozycji, przyjęcia i wejścia w życie dodatkowych załączników do niniejszej konwencji stosuje się następującą procedurę:

a) dodatkowe załączniki będą zaproponowane i przyjęte zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule 21 ustęp 1, 2 i 3;

b) każda ze stron, która nie jest w stanie przyjąć dodatkowego załącznika, notyfikuje o tym depozytariusza na piśmie w ciągu jednego roku od daty powiadomienia jej przez depozytariusza o przyjęciu dodatkowego załącznika. Depozytariusz niezwłocznie powiadomi wszystkie strony o każdej takiej otrzymanej notyfikacji. Strona może w każdym czasie wycofać uprzednią notyfikację o nieakceptowaniu w odniesieniu do każdego dodatkowego załącznika i wtedy załącznik ten wejdzie w życie dla tej strony w sposób przewidziany postanowieniami litery c oraz

c) po upływie jednego roku od daty powiadomienia przez depozytariusza o przyjęciu dodatkowego załącznika, załącznik ten wejdzie w życie dla wszystkich stron, które nie przedłożyły notyfikacji, zgodnie z postanowieniami litery b.

4. Propozycja, przyjęcie i wejście w życie poprawek do załącznika A, B lub C, podlega tej samej procedurze, co propozycja, przyjęcie i wejście w życie dodatkowych załączników do niniejszej konwencji, z zastrzeżeniem, że poprawka do załącznika A, B lub C nie wejdzie w życie w odniesieniu do każdej strony, która złożyła deklarację dotyczącą poprawki do tych załączników, zgodnie z artykułem 25 ustęp 4, a w takim przypadku każda taka poprawka wejdzie w życie w odniesieniu do tej strony w dziewięćdziesiątym dniu po dniu złożenia przez nią u depozytariusza swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia poprawki.

5. Do propozycji, przyjęcia i wejścia w życie poprawki do załącznika D, E lub F stosuje się następującą procedurę:

a) poprawki proponuje się zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule 21 ustępy 1 i 2;

b) strony podejmują decyzje w sprawie poprawki do załącznika D, E lub F w drodze konsensusu oraz

c) depozytariusz bezzwłocznie powiadamia strony o decyzji wprowadzającej poprawkę do załącznika D, E lub F. Poprawka wchodzi w życie dla wszystkich stron w terminie określonym w decyzji.

6. Jeżeli dodatkowy załącznik lub poprawka do załącznika wiąże się z poprawką do niniejszej konwencji, taki dodatkowy załącznik lub poprawka do załącznika wejdzie w życie dopiero po wejściu w życie poprawki do niniejszej konwencji.

Artykuł 23

Prawo głosu

1. Każda ze stron niniejszej konwencji dysponuje jednym głosem, z zastrzeżeniem postanowienia ustępu 2.

2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej, w sprawach podlegających jej kompetencjom, korzysta z prawa głosu dysponując liczbą głosów równą liczbie swoich państw członkowskich będących stronami niniejszej konwencji. Taka organizacja nie korzysta ze swojego prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej państw członkowskich korzysta ze swojego prawa głosu i odwrotnie.

Artykuł 24

Podpisanie

Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu w Sztokholmie dla wszystkich państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej w dniu 23 maja 2001 roku oraz w siedzibie Narodów Zjednoczonych, w Nowym Jorku w dniach od 24 maja 2001 roku do 22 maja 2002 roku.

Artykuł 25

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa i przez regionalne organizacje integracji gospodarczej. Będzie ona otwarta do przystąpienia dla państw i dla regionalnych organizacji integracji gospodarczej od następnego dnia po dniu zamknięcia konwencji do podpisu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zostaną złożone u depozytariusza.

2. Każda regionalna organizacja integracji gospodarczej, stającą się stroną niniejszej konwencji, podczas gdy żadne z jej państw członkowskich nie jest jej stroną, będzie związana wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z konwencji. W przypadku takich organizacji, których jedno lub więcej państw członkowskich jest stronami niniejszej konwencji, organizacja ta i jej państwa członkowskie postanowią o swojej odnośnej odpowiedzialności za wykonywanie ich zobowiązań wynikających z konwencji. W takich przypadkach organizacja ta i jej państwa członkowskie nie korzystają jednocześnie z uprawnień wynikających z konwencji.

3. W swoim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, regionalna organizacja integracji gospodarczej zadeklaruje zakres swoich kompetencji odnośnie spraw, do których stosuje się niniejsza konwencja. Każda taka organizacja poinformuje również depozytariusza, który następnie poinformuje strony, o każdej modyfikacji zakresu jej kompetencji.

4. W swoim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, każda ze stron może zadeklarować, że w odniesieniu do niej, każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu przez nią dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tej poprawki.

Artykuł 26

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po dniu złożenia pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. Dla każdego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, która ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi niniejszą konwencję bądź przystąpi do niej po złożeniu pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, konwencja ta wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po dacie złożenia przez takie państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

3. Dla celów ustępów 1 i 2, żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie liczony jako dodatkowy w stosunku do tych, które złożyły państwa członkowskie tej organizacji.

Artykuł 27

Zastrzeżenia

Do niniejszej konwencji nie przysługują żadne zastrzeżenia.

Artykuł 28

Wypowiedzenie

1. W każdym czasie, po trzech latach od wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do danej strony, strona ta może wypowiedzieć konwencję poprzez złożenie depozytariuszowi pisemnej notyfikacji.

2. Każde takie wypowiedzenie stanie się skuteczne po upływie jednego roku od daty otrzymania przez depozytariusza notyfikacji o wypowiedzeniu lub w każdym innym późniejszym terminie, jaki może być określony w notyfikacji o wypowiedzeniu.

Artykuł 29

Depozytariusz

Depozytariuszem niniejszej konwencji jest Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 30

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej konwencji, którego teksty w języku arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są równoważnie autentyczne, zostanie złożony u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, będąc w tym celu należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Sztokholmie, dnia dwudziestego drugiego maja dwa tysiące pierwszego roku.

Załącznik A

ELIMINACJACzęść I

Substancja chemiczna	Działalność	Szczególne wyłączenie
Aldryna* CAS nr 309-00-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek przeciwko pasożytom zewnętrznym stosowany miejscowo Środek owadobójczy
Chlordan* CAS nr 57-74-9	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko pasożytom zewnętrznym stosowany miejscowo Środek owadobójczy Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w budynkach i zaporach Środek przeciwko termitom w nawierzchni dróg Dodatek do klejów stosowanych w sklejkach
Dieldryna* CAS nr 60-57-1	Produkcja	Brak
	Stosowanie	W zabiegach agrotechnicznych
Endryna* CAS nr 72-20-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Heptachlor* CAS 76-44-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w elementach konstrukcyjnych domów Środek przeciwko termitom stosowany pod ziemią Stosowany w obróbce drewna Stosowany w podziemnych rozdzielniach kabli
Heksachlorobenzen CAS nr 118-74-1	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Produkt pośredni w procesie produkcji Rozpuszczalnik w pestycydach Produkt pośredni w produkcji w zamkniętym systemie na ograniczonym terenie
Mireks* CAS nr 2385-85-5	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom
Toksafen* CAS nr 8001-35-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Polichlorowane bifenyle (PCB)*	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Artykuły użytkowane zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika

Uwagi:

- (i) Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, substancje chemiczne występujące w śladowych ilościach jako niezamierzone zanieczyszczenia produktów i artykułów nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;

- (ii) Do celów artykułu 3 ustęp 2, niniejszej uwagi nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Substancja chemiczna występująca jako składnik artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego zobowiązania w stosunku do tej substancji chemicznej nie będzie uważana za wymienioną w niniejszym załączniku, pod warunkiem, że strona powiadomiła Sekretariat, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- (iii) Do celów artykułu 3 ustęp 2, niniejszej uwagi, która nie dotyczy substancji chemicznej, opatrzonej gwiazdką w kolumnie „Substancja chemiczna” w części I niniejszego załącznika, nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i użytkowania produktu pośredniego powstającego w systemie zamkniętym ograniczonym do danego terenu, strona, po powiadomieniu Sekretariatu, może zezwolić na produkcję i użytkowanie pewnych ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu pośredniego powstającego w zamkniętym systemie ograniczonym do danego terenu, przekształcanego chemicznie podczas wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 załącznika D, właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub wiarygodny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru systemu zamkniętego ograniczonego do danego terenu, w tym ilości każdego nieprzekształconego i niezamierzonego śladowego zanieczyszczenia produktu końcowego trwałym zanieczyszczeniem organicznym, stosowanym jako materiał wyjściowy. Procedura ta będzie obowiązywać, jeżeli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie powiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja i użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia w odniesieniu do produkcji lub użytkowania. Taka produkcja lub użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana strona przekaże nowe powiadomienie do Sekretariatu, wówczas okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeżeli Konferencja Stron po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania nie postanowi inaczej. Procedura powiadamiania może być powtórzona;
- (iv) Wszystkie strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia wymienione w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z artykułem 4, z wyjątkiem użytkowania polichlorowanych bifenyli w artykułach będących w użytkowaniu, zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika, z którego to wyłączenia mogą korzystać wszystkie strony.

Część II. Polichlorowane bifenyly

Każda ze stron:

a) w celu wyeliminowania użytkowania polichlorowanych bifenyli w urządzeniach (np. transformatorach, kondensatorach i innych zbiornikach zawierających płynne zapasy) w terminie do 2025 roku, który to termin podlega rewizji przez Konferencję Stron, podejmie działania, zgodnie z następującymi priorytetami:

- (i) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 10 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów,

- (ii) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,05 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów,
- (iii) podjęcie starań w celu zidentyfikowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 0,05 litra;

b) zgodnie z priorytetami określonymi pod literą a, będzie promować następujące działania w celu zmniejszenia narażenia i ryzyka w ramach kontroli użytkowania polichlorowanych bifenyli:

- (i) użytkowanie wyłącznie w nienaruszonych i szczelnych urządzeniach i tylko na terenach, na których ryzyko uwolnienia do środowiska można ograniczyć do minimum i szybko wyeliminować,
- (ii) nieużytkowanie w urządzeniach na terenach związanych z produkcją lub przetwórstwem żywności lub pasz,
- (iii) w razie użytkowania na terenach zamieszkałych, w tym w szkołach i szpitalach, podjęcie wszelkich uzasadnionych środków ochrony przed awarią instalacji elektrycznej, mogącą spowodować pożar, oraz prowadzenie regularnych kontroli szczelności urządzeń;

c) niezależnie od postanowień artykułu 3 ustęp 2, zapewni, że urządzenia zawierające polichlorowane bifenyle, określone w literze a, nie będą eksportowane lub importowane z wyjątkiem przypadków przeznaczenia ich do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami;

d) z wyjątkiem czynności związanych z eksploatacją i obsługą urządzeń, nie zezwoli na odzysk w celu wtórnego użytkowania w innych urządzeniach cieczy zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli;

e) podejmie zdecydowane wysiłki mające doprowadzić do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami w zakresie cieczy zawierających polichlorowane bifenyle i urządzeń zanieczyszczonych polichlorowanymi bifenylami o ich zawartości powyżej 0,005 %, zgodnie z artykułem 6 ustęp 1, w możliwie najkrótszym terminie, lecz nie później niż w 2028 roku, który to termin podlega rewizji przez Konferencję Stron;

f) niezależnie od zapisów uwagi w podpunkcie ii w części I niniejszego załącznika, podejmie starania zmierzające do zidentyfikowania innych artykułów zawierających powyżej 0,005 % polichlorowanych bifenyli (np. powłok ochronnych kabli, utwardzanej spoiny uszczelniającej i powierzchni malowanych przedmiotów) i ich zagospodarowania zgodnie z artykułem 6 ustęp 1;

g) przygotowuje, co pięć lat, raport o postępie w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli i przedłoży go Konferencji Stron, zgodnie z artykułem 15;

h) raporty określone w literze g będą, odpowiednio, rozpatrywane przez Konferencję Stron w jej przeglądach dotyczących polichlorowanych bifenyli. Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu postępu w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli, co pięć lat lub w innych terminach, odpowiednio, uwzględniając takie raporty.

Załącznik B

OGRANICZENIE

Część I

Substancja chemiczna	Działalność	Dopuszczalny cel lub szczególne wyłączenie
DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenylo)etan) CAS nr 50-29-3	Produkcja	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika <u>Szczególne wyłączenia:</u> Produkt pośredni w produkcji dikofolu Produkt pośredni
	Użytkowanie	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika <u>Szczególne wyłączenia:</u> Produkcja dikofolu Produkt pośredni

Uwagi:

- (i) Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, substancje chemiczne występujące w śladowych ilościach jako niezamierzone zanieczyszczenia produktów i artykułów nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;
- (ii) Do celów artykułu 3 ustęp 2 uwagi niniejszej nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie lub dopuszczalny cel w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Substancja chemiczna występująca jako składnik artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego zobowiązania w stosunku do tej substancji chemicznej nie będzie uważana za wymienioną w niniejszym załączniku, pod warunkiem, że strona powiadomiła Sekretariat, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- (iii) Do celów artykułu 3 ustęp 2 uwagi niniejszej nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i wykorzystywania produktu przejściowego w systemie zamkniętym ograniczonym do danego terenu, strona, po powiadomieniu Sekretariatu, może zezwolić na produkcję i użytkowanie ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu przejściowego przekształcanego chemicznie w czasie wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 załącznika D. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub wiarygodny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru zamkniętego procesu ograniczonego do danego terenu, w tym każdego nieprzekształconego i niezamierzonego śladowego zanieczyszczenia produktu końcowego trwałym zanieczyszczeniem organicznym, stosowanym jako materiał wyjściowy. Procedura ta będzie obowiązywać, jeżeli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie

powiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja lub użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia w odniesieniu do produkcji lub użytkowania. Taka produkcja i użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana strona przekaże do Sekretariatu nowe powiadomienie, wówczas okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeżeli Konferencja Stron po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania nie postanowi inaczej. Procedura powiadamiania może być powtórzona;

- (iv) Wszystkie strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia wymienione w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z artykułem 4.

Część II. DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenyl)etan

1. Produkcja i użytkowanie DDT zostanie wyeliminowane z wyjątkiem stron, które powiadomiły Sekretariat o zamiarze jego produkcji i/lub użytkowania. Niniejszym ustanawia się rejestr DDT, który będzie dostępny dla społeczeństwa. Sekretariat będzie prowadził rejestr DDT.

2. Każda ze stron produkująca i/lub użytkująca DDT ograniczy taką produkcję i/lub użytkowanie w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, zgodnie z zaleceniami i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi użytkowania DDT, gdy lokalnie bezpieczne i skuteczne zamienniki nie są dla danej strony dostępne.

3. Jeżeli strona niewymieniona w rejestrze DDT ustala, że potrzebuje DDT w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, powiadamia o tym Sekretariat w możliwie najkrótszym terminie, aby ten mógł niezwłocznie dodać jej nazwę do rejestru DDT. Jednocześnie zawiadomi o tym Światową Organizację Zdrowia.

4. Co trzy lata, każda ze stron użytkująca DDT przekaże Sekretariatowi i Światowej Organizacji Zdrowia informacje o użytkowanej ilości, warunkach takiego użytkowania i jego znaczeniu dla strony w zakresie strategii zwalczania chorób, w formie, którą ustali Konferencja Stron w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia.

5. W celu zmniejszenia i ostatecznego wyeliminowania użytkowania DDT, Konferencja Stron zachęci:

a) każdą stronę użytkującą DDT do opracowania i wdrożenia planu działań jako elementu planu wdrażania, o którym mowa w artykule 7. Taki plan działań będzie obejmował:

- (i) opracowanie mechanizmów regulacyjnych i innych zapewniających, że użytkowanie DDT będzie ograniczone do zmniejszania wskaźnika zachorowań,
- (ii) wdrożenie odpowiednich zastępczych produktów, metod i strategii, w tym strategii zarządzania odpornością, aby zapewnić ciągłą efektywność tych zamienników,
- (iii) środki wzmacniające opiekę zdrowotną i zmniejszające zachorowalność;

b) strony, w ramach ich możliwości, do promowania prac badawczo-rozwojowych w zakresie bezpiecznych, zastępczych, chemicznych i niechemicznych produktów, metod i strategii dla stron użytkujących DDT, odpowiadających ich uwarunkowaniom krajowym i celom zmniejszenia ciężaru chorób dla ludzi i gospodarki. Wskaźniki promowane podczas rozpatrywania zamienników lub ich kombinacji będą obejmować zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i konsekwencje dla środowiska ze strony takich zamienników. Potencjalne zamienniki DDT zmniejszające zagrożenie ludzkiego zdrowia i środowiska oraz umożliwiające

kontrolę zachorowań zgodnie z uwarunkowaniami zainteresowanych stron będą wspierane wynikami monitoringu.

6. Wstępnie podczas swojej pierwszej sesji, a następnie, co najmniej co trzy lata, w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia, Konferencja Stron oceni dalszą potrzebę użytkowania DDT do zmniejszania wskaźnika zachorowań, na podstawie dostępnych informacji naukowych, technicznych, środowiskowych i ekonomicznych, dotyczących m.in.:

- a) produkcji i użytkowania DDT oraz warunków określonych w ustępie 2;
- b) dostępności, stosowności i wdrażania zamienników DDT, oraz
- c) postępu we wzmacnianiu zdolności państw w bezpiecznym przejściu na takie zamienniki.

7. Każda ze stron może w każdym czasie wycofać się z rejestru DDT, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie. Wycofanie wejdzie w życie w dniu określonym w powiadomieniu.

Załącznik C

PRODUKCJA NIEZAMIERZONA

Część I. Trwałe zanieczyszczenia organiczne podlegające wymaganiom artykułu 5

Niniejszy załącznik stosuje się do następujących trwałych zanieczyszczeń organicznych, jeżeli tworzą się one i są uwalniane w sposób niezamierzony ze źródeł antropogenicznych:

Substancja chemiczna
Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany (PCDD/PCDF)
Heksachlorobenzen (HCB) (CAS nr 118-74-1)
Polichlorowane bifenyle (PCB)

Część II. Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, heksachlorobenzen oraz polichlorowane bifenyle tworzą się i są uwalniane w sposób niezamierzony z procesów termicznych z udziałem substancji organicznych i chloru w wyniku niepełnego spalania lub reakcji chemicznych. Następujące kategorie źródeł przemysłowych mogą powodować względnie wysoki poziom powstawania i uwalniania tych substancji chemicznych do środowiska:

- a) spalarnie odpadów, w tym spalarnie współspalające odpady komunalne, niebezpieczne lub medyczne, albo osady ściekowe;
- b) piece cementowe spalające odpady niebezpieczne;
- c) produkcja masy papierniczej z zastosowaniem chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy do wybielania;
- d) następujące procesy termiczne w przemyśle metalurgicznym:
  - (i) wtórna produkcja miedzi,
  - (ii) spiekalnie w hutnictwie żelaza i stali,
  - (iii) wtórna produkcja aluminium,
  - (iv) wtórna produkcja cynku.

Część III. Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, heksachlorobenzen oraz polichlorowane bifenyle mogą również tworzyć się i być uwalniane w sposób niezamierzony między innymi z następujących kategorii źródeł:

- a) spalanie odpadów na otwartej przestrzeni, w tym palenie składowisk odpadów;

- b) procesy termiczne w przemyśle metalurgicznym niewymienione w Części II;
- c) spalanie w sektorze komunalnym i mieszkaniowym;
- d) spalanie paliw kopalnych w kotłowniach komunalnych i przemysłowych;
- e) instalacje opalane drewnem i innymi rodzajami paliw z biomasy;
- f) określone procesy produkcji substancji chemicznych uwalniające powstałe w sposób niezamierzony trwałe zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza produkcja chlorofenoli i chloranilu;
- g) krematoria;
- h) pojazdy silnikowe, zwłaszcza spalające benzynę ołowiową;
- i) unieszkodliwianie tusz zwierzęcych;
- j) barwienie (chloranilem) i wykańczanie (poprzez ługowanie) tkanin i skór wyprawionych;
- k) strzępiarki rozdrabniające odpady powstałe w trakcie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- l) wylewanie kabli miedzianych;
- m) rafinerie przerabiające oleje odpadowe.

Część IV. Definicje

1. Dla celów niniejszego załącznika:

a) „polichlorowane bifenyly” oznacza związki aromatyczne tworzące się w taki sposób, że atomy wodoru w cząstce bifenyly (dwa pierścienie benzenowe połączone pojedynczym wiązaniem węgiel-węgiel) mogą być zastąpione przez maksymalnie dziesięć atomów chloru oraz

b) „polichlorowane dibenzo-p-dioksyny” i „polichlorowane dibenzofurany” są trójpierścieniowymi związkami aromatycznymi utworzonymi przez dwa pierścienie benzeny połączone przez dwa atomy tlenu w polichlorowanych dibenzo-p-dioksynach, a przez jeden atom tlenu i jedno wiązanie węgiel-węgiel w polichlorowanych dibenzofuranach oraz atomy wodoru, które mogą być zastąpione przez maksymalnie osiem atomów chloru.

2. W niniejszym załączniku toksyczność polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów wyraża się za pomocą równoważności toksycznej mierzącej względnie, dioksynopodobne działanie toksyczne różnych kongenerów polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplarnych polichlorowanych bifenyli w porównaniu z 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioksyną. Wartości równoważników toksyczności stosowane dla celów niniejszej konwencji będą spójne z przyjętymi międzynarodowymi standardami, poczynając od przyjętych przez Światową Organizację Zdrowia w 1998 roku wartości równoważników toksyczności polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplarnych polichlorowanych bifenyli dla ssaków. Stężenia wyraża się za pomocą równoważników toksyczności.

Część V. Ogólne zalecenia dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska

W części tej podano ogólne zalecenia dla stron dotyczące zapobiegania lub zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I

A. Ogólne działania zapobiegawcze w zakresie zarówno najlepszych dostępnych technik, jak i najlepszych praktyk ochrony środowiska

Za priorytetowe należy uznać rozpatrzenie sposobów zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji chemicznych wymienionych w części I. Przydatne działania mogą obejmować:

- a) stosowanie technologii małoodpadowych;
- b) stosowanie mniej niebezpiecznych substancji;
- c) promowanie odzysku i recyklingu odpadów oraz substancji wytwarzanych i użytkowanych w czasie procesu;
- d) zastąpienie materiałów wsadowych będących trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi lub tam, gdzie istnieje bezpośrednie powiązanie pomiędzy tymi materiałami, a uwolnieniami trwałych zanieczyszczeń organicznych z danego źródła;
- e) dobre programy utrzymania porządku i czystości w domach oraz programy prewencyjne;
- f) usprawnienie gospodarki odpadami w celu odejścia od praktyki otwartego i innego niekontrolowanego spalania odpadów, w tym palenia składowisk odpadów. Przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych zakładów unieszkodliwiania odpadów, należy wziąć pod uwagę rozwiązania zastępcze, np. działania mające na celu minimalizację wytwarzania odpadów komunalnych i medycznych, w tym odzysk zasobów, powtórne wykorzystanie, recykling, segregację odpadów i promowanie produktów wytwarzających mniej odpadów. Przy takim podejściu należy dokładnie rozważyć problemy zdrowia społecznego;
- g) minimalizowanie występowania tych substancji chemicznych w postaci zanieczyszczeń w produktach;
- h) unikanie stosowania chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy do wybielania.

B. Najlepsze dostępne techniki

Celem koncepcji najlepszych dostępnych technik nie jest narzucenie jakiegóż konkretnej techniki lub technologii, lecz uwzględnienie charakterystyk technicznych rozważanej instalacji, jej położenia geograficznego i lokalnych warunków środowiskowych. Ogólnie rzecz biorąc, odpowiednie techniki kontrolne w celu zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I są takie same. Pamiętając o prawdopodobnych kosztach i korzyściach danego rozwiązania oraz względach przezroczności i zapobiegania, określając najlepsze dostępne techniki szczególną uwagę należy zwrócić, ogólnie lub w konkretnych przypadkach, na następujące czynniki:

a) ogólne czynniki:

- (i) charakter, skutki i masa danych uwolnień: techniki mogą różnić się zależnie od wielkości źródła,
- (ii) terminy oddania do eksploatacji nowych lub istniejących instalacji,
- (iii) czas potrzebny na wprowadzenie najlepszych dostępnych technik,
- (iv) zużycie i charakter surowców wykorzystywanych w procesie oraz jego efektywność energetyczna,
- (v) potrzeba zapobiegania lub zmniejszenia do minimum ogólnego oddziaływania uwolnień na środowisko i zagrożeń dla niego,
- (vi) potrzeba zapobiegania awariom i zmniejszenia do minimum ich skutków dla środowiska,
- (vii) potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscach pracy,
- (viii) porównywalne procesy, urządzenia lub metody działania pomyślnie sprawdzone w skali przemysłowej,
- (ix) postęp technologiczny oraz zmiany poziomu wiedzy naukowej i zrozumienia;

b) ogólne działania na rzecz zmniejszania uwolnień: przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych instalacji lub znaczących modyfikacji istniejących instalacji, stosujących procesy uwalniające substancje chemiczne wymienione w niniejszym załączniku, należy przede wszystkim rozpatrywać zastępcze procesy, techniki lub praktyki o podobnej przydatności, które jednak pozwalają uniknąć tworzenia się i uwalniania takich substancji chemicznych. Przy określaniu najlepszych dostępnych technik w przypadkach budowy lub znaczącej modyfikacji takich instalacji, poza działaniami zapobiegawczymi przedstawionymi w sekcji A części V, można również wziąć pod uwagę następujące działania na rzecz zmniejszania uwolnień:

- (i) stosowanie udoskonalonych metod oczyszczania gazów odlotowych takich, jak utlenianie termiczne lub katalityczne, odpylenie lub adsorpcja,
- (ii) oczyszczanie pozostałości, ścieków, odpadów i osadów ściekowych, np. poprzez ich obróbkę termiczną, zobojętnianie lub procesy chemiczne prowadzące do ich detoksykacji,
- (iii) zmiany procesów, prowadzące do zmniejszenia lub wyeliminowania uwolnień takie, jak przejście do systemów zamkniętych,
- (iv) modyfikacja przebiegu procesów w celu usprawnienia spalania i zapobiegania tworzeniu się substancji chemicznych wymienionych w niniejszym załączniku, poprzez sterowanie takimi parametrami, jak temperatura spalania lub czas przetrzymywania w komorze spalania.

C. Najlepsze praktyki ochrony środowiska

Konferencja Stron może opracować wytyczne w zakresie najlepszych praktyk ochrony środowiska.

Załącznik D

WYMAGANIA INFORMACYJNE I KRYTERIA KWALIFIKACYJNE

1. Strona występująca z wnioskiem o umieszczenie substancji chemicznej w wykazach w załącznikach A, B i/lub C zidentyfikuje tę substancję w sposób opisany w literze a i dostarcza informacji o tej substancji oraz, tam gdzie to stosowne, o produktach jej przekształcenia, według kryteriów kwalifikacyjnych ustanowionych w punktach od litery b do litery e:

a) dane identyfikacyjne substancji:

- (i) nazwy, w tym nazwa lub nazwy handlowe, nazwa lub nazwy komercyjne i ich synonimy, numer rejestru Służby Abstraktów Chemicznych (CAS), nazwa nadana przez Międzynarodową Unię Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC), oraz
- (ii) budowa chemiczna, w tym, tam gdzie to stosowne, określenie izomerów, oraz struktura klasy chemicznej;

b) trwałość:

- (i) dowód na to, że okres połowicznego rozpadu tej substancji chemicznej w wodzie jest dłuższy niż dwa miesiące lub że połowiczny okres rozkładu w glebie jest dłuższy niż sześć miesięcy, lub że połowiczny okres rozkładu w osadach jest dłuższy niż sześć miesięcy, albo
- (ii) dowód na to, że substancja chemiczna jest w inny sposób wystarczająco trwała, aby uzasadnić jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;

c) biokumulacja:

- (i) dowód na to, że współczynnik biokoncentracji lub współczynnik bioakumulacji w organizmach wodnych wynosi dla tej substancji chemicznej powyżej 5000, lub w przypadku braku takich danych, że log Kow jest większy niż 5,
- (ii) dowód na to, że substancja chemiczna budzi niepokój z innych powodów, np. ze względu na wysoką biokumulację w innych gatunkach, wysoką toksyczność albo ekotoksyczność, lub
- (iii) wyniki monitoringu flory i fauny danego regionu, które wskazują, że potencjał biokumulacji tej substancji chemicznej jest wystarczający, aby uzasadnić jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;

d) potencjał przenoszenia w środowisku na dalekie odległości:

- (i) zmierzone poziomy tej substancji chemicznej w miejscach odległych od źródeł jej uwolnień, które mogą budzić niepokój,
- (ii) wyniki monitoringu świadczące o tym, że przenoszenie tej substancji chemicznej w środowisku na dalekie odległości wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska, mogło nastąpić poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych, lub

- (iii) właściwości wyznaczające los w środowisku i/lub wyniki badań modelowych, które dowodzą, że substancja ta ma potencjał przenoszenia w środowisku na dalekie odległości poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych, wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska w miejscach odległych od źródeł jej uwolnień. W przypadku substancji, która w znacznym stopniu przenosi się w powietrzu, jej okres połowicznego rozpadu powinien wynosić powyżej dwóch dni, oraz

e) negatywne oddziaływanie:

- (i) dowody na negatywne oddziaływanie na ludzkie zdrowie lub środowisko, które uzasadniają rozpatrywanie tej substancji chemicznej w zakresie niniejszej konwencji, lub
- (ii) dane o toksyczności lub ekotoksyczności, które wskazują na potencjalne szkody dla ludzkiego zdrowia lub środowiska.

2. Strona występująca z wnioskiem przedstawi oświadczenie w sprawie powodów zaniepokojenia, włączając, tam gdzie to możliwe, porównanie danych o toksyczności lub ekotoksyczności z wykrytymi lub przewidywanymi poziomami substancji chemicznej, wynikającymi lub oszacowanymi na podstawie jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości oraz krótkie oświadczenie wskazujące na potrzebę kontroli w skali globalnej.

3. Strona występująca z wnioskiem przekaze, w możliwie obszernym zakresie i stosownie do swoich możliwości, dodatkowe informacje uzasadniające potrzebę rozpatrzenia wniosku, zgodnie z artykułem 8 ustęp 6. Opracowując taki wniosek, strona może korzystać z wiedzy technicznej pochodzącej z dowolnego źródła.

Załącznik E

WYMAGANIA INFORMACYJNE W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA

Celem przeglądu jest ocena, czy substancja chemiczna może, w wyniku jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości, doprowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na ludzkie zdrowie i/lub środowisko, takich, że uzasadnione są działania w skali globalnej. W tym celu, zostanie opracowany profil ryzyka, który następnie posłuży do dalszego opracowania i oceny informacji, o których mowa w załączniku D oraz będzie zawierał, w możliwie najszerszym zakresie, następujące rodzaje informacji:

a) źródła, a w tym, odpowiednio:

- (i) dane dotyczące produkcji, w tym wielkości i lokalizacji,
- (ii) sposoby użytkowania, oraz
- (iii) uwolnienia takie, jak zrzuty, straty i emisje;

b) ocenę zagrożeń dla rozważanego lub rozważanych odbiorców, z uwzględnieniem wzajemnych, toksycznych oddziaływań wielu substancji chemicznych;

c) los substancji chemicznej w środowisku, w tym dane i informacje o właściwościach chemicznych i fizycznych oraz trwałości substancji, a także o tym, jak właściwości te wiążą się z jej przenoszeniem w środowisku, przemieszczaniem wewnątrz elementów środowiska i pomiędzy nimi, degradacją i przemianą w inne substancje chemiczne. Wyznaczenie współczynnika biokoncentracji lub współczynnika biokumulacji będzie możliwe w oparciu o zmierzone wartości, z wyjątkiem przypadków, gdy uznaje się, że potrzebę tę spełniają wyniki monitoringu;

d) wyniki monitoringu;

e) ekspozycję na poziomie lokalnym, w szczególności jako wynik przenoszenia w środowisku na dalekie odległości oraz informacje dotyczące dostępności biologicznej;

f) oceny ryzyka w skali krajowej i międzynarodowej, oceny lub profile ryzyka i informacje na etykietach oraz kwalifikacje zagrożeń, jeżeli są dostępne, oraz

g) status danej substancji chemicznej w ramach konwencji międzynarodowych.

Załącznik F

INFORMACJE Z ZAKRESU UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

Przy rozpatrywaniu substancji chemicznych, które mają być włączone do niniejszej konwencji, należy dokonać oceny możliwych środków kontroli, obejmujących pełny zakres wariantów, w tym zagospodarowanie i wyeliminowanie. W tym celu, powinny zostać przekazane odpowiednie informacje dotyczące problematyki społeczno-gospodarczej związanej z możliwymi środkami kontroli, które umożliwią podjęcie decyzji przez Konferencję Stron. Takie informacje w należytej mierze powinny odzwierciedlać zróżnicowane możliwości i warunki stron oraz powinny uwzględniać następujące zagadnienia podane w poniższej orientacyjnej liście:

a) skuteczność i wydajność środków kontroli w realizacji celów zmniejszania ryzyka:

- (i) wykonalność techniczna, oraz
- (ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne;

b) rozwiązania zastępcze (produkty i procesy):

- (i) wykonalność techniczna,
- (ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne,
- (iii) skuteczność,
- (iv) ryzyko,
- (v) dostępność, oraz
- (vi) osiągalność;

c) pozytywne i/lub negatywne skutki dla społeczeństwa wynikające z wdrożenia możliwych środków kontroli:

- (i) zdrowie, w tym zdrowie społeczne, środowiskowe i pracownicze,
- (ii) rolnictwo, w tym hodowla wodna i leśnictwo;
- (iii) fauna i flora (różnorodność biologiczna),
- (iv) aspekty ekonomiczne,
- (v) dążenie do zrównoważonego rozwoju, oraz
- (vi) koszty społeczne;

d) implikacje w zakresie odpadów i ich usuwania (zwłaszcza w odniesieniu do przeterminowanych zapasów pestycydów oraz oczyszczania miejsc zanieczyszczonych):

- (i) wykonalność techniczna, oraz

(ii) koszt;

e) dostęp do informacji i edukacja społeczna,

f) stan kontroli i możliwości monitoringu, oraz

g) wszelkie działania kontrolne podjęte na poziomie krajowym i regionalnym, w tym zapewnienie informacji o rozwiązaniach zastępczych oraz innych odnośnych informacji z zakresu zarządzania ryzykiem.

Załącznik G¹

I. Procedura arbitrażowa

Procedura arbitrażowa dla celów artykułu 18 ustęp 2 litera a konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Strona może zainicjować wszczęcie postępowania arbitrażowego zgodnie z artykułem 18 konwencji w drodze pisemnej notyfikacji adresowanej do innej strony sporu. Do notyfikacji dołącza się pozew wraz z wszelkimi dokumentami pomocniczymi; notyfikacja określa przedmiot arbitrażu i wskazuje, w szczególności, te artykuły konwencji, których interpretacja lub stosowanie są przedmiotem sporu.
2. Strona pozywająca powiadamia Sekretariat, że strony poddają spór arbitrażowi zgodnie z artykułem 18. Powiadomieniu towarzyszy pisemna notyfikacja strony pozywającej, pozew oraz dokumenty pomocnicze, o których mowa w ustępie 1 powyżej. Sekretariat przekazuje tak otrzymaną informację wszystkim stronom.

Artykuł 2

1. Jeżeli spór został poddany arbitrażowi, zgodnie z artykułem 1 powyżej, ustanawia się sąd arbitrażowy. Składa się on z trzech członków.
2. Każda ze stron sporu wyznacza arbitra a dwóch tak wyznaczonych arbitrów powołuje za obopólną zgodą trzeciego arbitra, który staje się Prezesem sądu. Prezes sądu nie może być obywatelem żadnej ze stron sporu, zamieszkiwać na terytorium żadnej z tych stron, nie może być zatrudnionym przez żadną z nich, ani mieć do czynienia ze sprawą w żadnym innym charakterze.
3. W sporach między więcej niż dwiema stronami, strony mające ten sam interes wspólnie wyznaczają, w drodze porozumienia, jednego arbitra.
4. Wszelkie wakaty zostają uzupełnione w sposób przewidziany dla powoływania pierwotnego.
5. Jeżeli strony nie zgadzają się co do przedmiotu sporu, zanim Prezes sądu arbitrażowego zostanie powołany, sąd arbitrażowy określa przedmiot sprawy.

Artykuł 3

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w ciągu dwóch miesięcy od dnia, w którym strona pozwana otrzymała zawiadomienie o wszczęciu postępowania arbitrażowego, druga strona może o tym poinformować Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, który dokona takiego wyznaczenia w ciągu kolejnego dwumiesięcznego okresu.
2. Jeżeli Prezes sądu arbitrażowego nie zostanie powołany w ciągu dwóch miesięcy od dnia wyznaczenia drugiego arbitra, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, wyznaczy Prezesa w ciągu kolejnego dwumiesięcznego okresu.

---

¹ Załącznik został przyjęty w dniu 6 maja 2005 r. przez Konferencję Stron decyzją SC-1/2 w sprawie rozstrzygania sporów.

Artykuł 4

Sąd arbitrażowy podejmuje swoje decyzje zgodnie z postanowieniami konwencji i prawa międzynarodowego.

Artykuł 5

Sąd arbitrażowy określa własne zasady postępowania, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

Artykuł 6

Sąd arbitrażowy może, na prośbę jednej ze stron, wskazać konieczne przejściowe środki zapobiegawcze.

Artykuł 7

Strony sporu ułatwiają prace sądu arbitrażowego, w szczególności wykorzystując wszelkie dostępne im środki:

- a) dostarczają mu wszelkie stosowne dokumenty, informacje i ułatwienia, a także
- b) umożliwiają mu, w przypadkach koniecznych, wezwanie świadków lub ekspertów oraz uzyskanie ich zeznań.

Artykuł 8

Strony i arbitrzy mają obowiązek ochrony poufności wszelkich informacji, które otrzymują poufnie podczas postępowania sądu arbitrażowego.

Artykuł 9

Jeżeli sąd arbitrażowy nie ustali inaczej, ze względu na szczególne okoliczności sprawy, wydatki sądu ponoszą strony sporu w równych częściach. Sąd prowadzi ewidencję wszystkich swoich wydatków i przekazuje stronom końcowe oświadczenie w tej sprawie.

Artykuł 10

Strona, mająca interes o charakterze prawnym w przedmiocie sporu, która może ponieść skutki orzeczenia, może za zgodą sądu interweniować w trakcie postępowania.

Artykuł 11

Sąd może dokonać przesłuchania i określić roszczenia wzajemne wynikające bezpośrednio z przedmiotu sporu.

Artykuł 12

Decyzje sądu arbitrażowego, zarówno dotyczące procedury, jak i przedmiotu sprawy, podejmowane są większością głosów jego członków.

Artykuł 13

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawi się przed sądem arbitrażowym lub nie podejmie obrony swojego stanowiska, druga strona może wystąpić do sądu, aby kontynuował postępowanie i wydał swoje orzeczenie. Nieobecność strony lub brak obrony swojego stanowiska przez stronę nie stanowi przeszkody w postępowaniu.

2. Przed podjęciem swojej ostatecznej decyzji, sąd arbitrażowy musi być przekonany, że pozew jest solidnie oparty na faktach i prawie.

Artykuł 14

Sąd podejmuje swoją ostateczną decyzję w ciągu pięciu miesięcy od dnia, w którym się w pełni ukonstytuował, chyba że uzna za konieczne wydłużenie czasu o okres, który nie powinien przekroczyć kolejnych pięciu miesięcy.

Artykuł 15

Ostateczna decyzja sądu arbitrażowego powinna dotyczyć przedmiotu sporu i określać powody, na których jest ona oparta. Zawiera ona nazwiska członków uczestniczących oraz datę ostatecznej decyzji. Każdy członek sądu może dołączyć odrębną lub odmienną opinię do decyzji ostatecznej.

Artykuł 16

Orzeczenie jest wiążące dla stron sporu. Interpretacja konwencji podana w orzeczeniu jest również wiążąca dla strony interweniującej, zgodnie z artykułem 10 powyżej, w takim zakresie, jaki dotyczy spraw, w odniesieniu do których strona ta interweniuje. Orzeczenie nie podlega apelacji, chyba że strony sporu zgodzą się wcześniej na procedurę apelacyjną.

Artykuł 17

Wszelkie sprawy sporne, jakie mogą pojawić się między tymi, którzy związani są ostatecznym orzeczeniem zgodnie z artykułem 16 powyżej, w odniesieniu do interpretacji lub realizacji tego orzeczenia, mogą być przedłożone przez każdą ze stron do decyzji sądu arbitrażowego, który wydał orzeczenie.

II. Procedura pojednawcza

Procedura pojednawcza dla celów artykułu 18 ustęp 6 konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Prośba strony sporu, aby ustanowić komisję pojednawczą w konsekwencji postanowień artykułu 18 ustęp 6, kierowana jest na piśmie do Sekretariatu. Następnie Sekretariat informuje o tym fakcie, odpowiednio, wszystkie strony konwencji.
2. Komisja pojednawcza, jeżeli strony nie postanowią inaczej, składa się z trzech członków, po jednym wyznaczonym przez każdą zainteresowaną stronę oraz Prezesa wybranego wspólnie przez wyznaczonych członków.

Artykuł 2

W sporach z udziałem więcej niż dwóch stron, strony mające wspólny interes wyznaczają swoich członków komisji wspólnie w drodze porozumienia.

Artykuł 3

Jeżeli strony nie dokonają takiego wyznaczenia w ciągu dwóch miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia przez Sekretariat pisemnej prośby, o której mowa w artykule 1, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, dokonuje takiego wyznaczenia w ciągu kolejnego okresu dwumiesięcznego.

Artykuł 4

Jeżeli Prezes komisji pojednawczej nie zostanie wybrany w ciągu dwóch miesięcy od wyboru drugiego członka komisji, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, powołuje Prezesa w ciągu kolejnego okresu dwumiesięcznego.

Artykuł 5

1. Komisja pojednawcza, jeżeli strony sporu nie postanowią inaczej, określa własne zasady postępowania.
2. Strony oraz członkowie komisji mają obowiązek ochrony poufności wszelkich informacji, które otrzymują poufnie w trakcie postępowania komisji.

Artykuł 6

Komisja pojednawcza podejmuje swoje decyzje większością głosów swoich członków.

Artykuł 7

W ciągu dwunastu miesięcy od jej ustanowienia, Komisja pojednawcza wyda raport z zaleceniami, dotyczącymi rozwiązania sporu, które strony powinny uwzględnić w dobrej wierze.

Artykuł 8

Wszelką rozbieżność, co do tego czy komisja pojednawcza posiada uprawnienie do rozstrzygania w przedłożonej jej sprawie, rozstrzyga komisja.

Artykuł 9

Wydatki komisji ponoszą strony sporu w proporcjach przez nie uzgodnionych. Komisja prowadzi ewidencję wszystkich swoich wydatków i przedstawia stronom końcowe oświadczenie w tej sprawie.